

11.

MODÜL

AKILCI İLAÇ KULLANIMI

AHUZEM

ETKİNLİK DEĞERLENDİRME RAPORU

11 MODÜL: AKILCI İLAÇ KULLANIMI

MODÜLE KATKI SAĞLAYANLAR

Hazırlayan

Konu Başlığı

Prof. Dr. Uğur Bilge -Doç. Dr. Rabia Kahveci	11.1	Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri
Prof. Dr. Uğur Bilge -Doç. Dr. Rabia Kahveci	11.2	Antibiyotikler, Antihipertansifler, Antidiyabetikler, KOAH-Astım İlaçları, GIS İlaçları
Prof. Dr. Uğur Bilge -Doç. Dr. Rabia Kahveci	11.3	Gebe ve Yaşlıda İlaç Kullanımı
Prof. Dr. Uğur Dilmen -Doç. Dr. Rabia Kahveci	11.4	Çocuk ve İlaç Kullanımı
Doç. Dr. Yusuf Üstü	11.5	Farmakovijilans
Doç. Dr. Yusuf Üstü	11.6	Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp

MODÜLÜN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Aile hekimlerinin Akılcı ilaç kullanımı modülün de ön test sonuçlarına göre en başarılı oldukları ders ortalama 3.62 puan ile Farmakovijilans dersidir. Farmakovijilans “günlük klinik uygulamada ilaçların güvenliği ile ilgili klinik verilerin toplanması, ilaç uygulamasında karşılaşılan sorunların takibi, sorumlu nedenlerin saptanması, tanınması, araştırılması, kaydedilmesi, duyurulması ve gerekli önlemlerin alınması” şeklinde tanımlanabilir. 14462 aile hekiminin Farmakovijilans dersi ön testini %50 başarı şartını (6 sorudan 3’üne doğru yanıt) sağlayarak tamamladığı belirlenmiştir. Erkek aile hekimlerinin 9750’si (%70.8), kadın aile hekimlerinin ise 4712’si (%74.8) başarı ile Farmakovijilans dersi ön testini bitirmiştir. Akılcı ilaç kullanımı modülü ön test- son test puanları karşılaştırılmasına bakıldığı zaman en en düşük değişim ise %24.3 (ortalama 3.62’den 4.50’e) ile Farmakovijilans dersinde olmuştur.

Akılcı İlaç Kullanımı modülün de yer alan derslerden Farmakovijilans dersinin ön test ortalama başarısı %74 olarak belirlenmiştir. Ön teste katılan, aile hekiminden en yüksek başarı oranına sahip iller; %85 Bayburt, %83 Isparta, %81 ile Isparta olarak saptanırken, başarı oranı en düşük iller olarak ise %56 ile Hakkari ve %58 ile Muş ve Van illeridir.

Ön test puanlarında en düşük puan ortalaması ise 2.98 puan ile Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri olarak değerlendirilmiştir. Aile hekimlerinin 8964’ü Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri dersinin ön testinde %50 başarı şartını sağlayamamıştır. 40 yaş ve daha genç aile hekimlerinin %23.1’i ön testlerde hiçbir soruya doğru yanıt verememiş, 41 yaş ve üzerindeki aile hekimlerinde ise %13.2’si hiçbir soruyu doğru yanıtlayamamıştır. Hekimlik tecrübeleri ve deneyimleri ile Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri son testinde daha genç aile hekimlere oranla daha doğru sonuçlar verdiği öngörülebilir.

Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri ön test ortalama başarısı %60’dır. En başarılı illere baktığımızda %70 ortalama ön test başarısı ile Isparta olarak belirlenmiştir. Başarısı en düşük iller ise %42 ön test başarı oranı ile Afyonkarahisar bulunmuştur. İç Anadolu ve Orta Karadeniz de görev yapmakta olan aile hekimleri, Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri ön test başarısı diğer bölgelere göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Aile hekimleri, Akılcı ilaç kullanımı modülün de son test ortalama puanı 4.49 olarak belirlenmiştir. Aile hekimleri AHUZEM sisteminde dersleri işledikten, konu hakkında bilgilerini güncelledikten ve detaylandırdıktan sonra Akılcı

İlaç Kullanımının Genel İlkeleri dersi hakkında kalıcı bilgi düzeyleri artmış ve ön teste göre %50.6 değişim oranı yakalayarak, eğitim sonrasında son testte yeterli bilgiye sahip olarak başarılı olmuştur. Akılcı İlaç Kullanımının Genel İlkeleri dersi son testinde 3061 aile hekimi başarı sağlayamamıştır. AHUZEM eğitimleri sayesinde ön testlere göre 5903 aile hekimi daha son testlerde başarılı olmuştur.

Bu modülün son test puan ortalamalarına bakıldığında ise ortalama 4.08 puan ile Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp en düşük başarılı ders olarak tespit edilmiştir

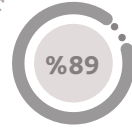
4.08

Kadın aile hekimleri

- ✓ 3 doğru % 5.4 n=732
- ✓ 4 doğru % 9.1 n=1.227
- ✓ 5 doğru % 15.8 n=2.139
- ✓ 6 doğru % 45.5 n=6.163

Erkek aile hekimleri

- ✓ 3 doğru % 5.3 n=237
- ✓ 4 doğru % 9.4 n=586
- ✓ 5 doğru % 16.1 n=999
- ✓ 6 doğru % 47.0 n=2.915

Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp dersi son test başarı ortalaması %89 olarak belirlenmiştir.

%94 son test başarı oranına sahip Niğde, Kırşehir, Düzce ve Kastamonu en başarılı iller olarak öne çıkmaktadır. Iğdır ve Bingöl de görev yapmakta olan aile hekimleri, Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp dersi son testinde ortalama %82 başarı oranı ile başarısı en düşük iller olarak belirlenmiştir. Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp dersi ön test –son test başarı ortalaması değişimlerinde %150 değişim oranı ile Afyonkarahisar en yüksek değişim oranına sahip ildir.

Son test puanlarında en başarılı ders ortalama 4.60 puana sahip olan Antibiyotikler, Antihipertansifler, Antidiyabetikler, KOAH-Astım İlaçları, GİS İlaçları ve Analjezikler dersidir

Bu dersin son testinde

- **41 yaş ve üzeri aile hekimleri**
%9.7 n=1.113 hiçbir soruya doğru yanıt verememiş
- **40 yaş ve daha genç aile hekimleri**
%17.8 n=1.110 hiçbir soruya doğru yanıt verememiş

Aile hekimlerinin %84.2'si bu dersin son testinde 6 sorudan 3'üne doğru yanıt vererek başarı ile tamamlamıştır

Çocuk ve İlaç Kullanımı dersinde son test ortalama başarı %91 olarak değerlendirilip, en başarılı il olarak %95 başarı oranı ile Bolu bulunurken, en başarısız il ise %82 ile Muş ilinde bulunan aile hekimlerinin olduğu belirlenmiştir. Çocuk ve İlaç Kullanımı ön test başarı oranı ise %73 olarak tespit edilmiştir. %83 ön test başarı oranı sahip Edirne, %82 başarı oranına sahip Düzce, Elazığ ve Bayburt ili takip etmektedir.

ÖN TEST - SON TEST DEĞİŞİMİ

Modül	Ön Test Ortalama	Son Test Ortalama	Değişim %
11.1 Akılcı İlaç Kullanımın Genel İlkeleri ve Temel İlaçlar	★★★ 2.98	★★★★★ 4.49	50.7
11.2 Antibiyotikler, Antihipertansifler, Antidiyabetikler, KOAH-Astım İlaçları, GIS İlaçları	★★★★ 3.55	★★★★★ 4.60	29.6
11.3 Gebe ve Yaşlıda İlaç Kullanımı	★★★★☆ 3.39	★★★★★ 4.56	34.5
11.4 Çocuk ve İlaç Kullanımı	★★★★ 3.60	★★★★★ 4.59	27.5
11.5 Farmakovijilans	★★★★ 3.62	★★★★★ 4.50	24.3
11.6 Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp	★★★★☆ 3.06	★★★★★ 4.08	33.3

MODÜLDEKİ DERSLERİN HEDEFLERİ VE ÖN TEST-SON TEST SORULARI

11.1. Akılcı İlaç Kullanımının Genel İlkeleri ve Temel İlaçlar ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda aile hekimlerinin;

- I. Akılcı ilaç kullanımının genel ilkelerini,
- II. Polifarmasiden kaçınmayı,
- III. Temel ilaçlar kavramını
- IV. Dünya Sağlık Örgütü tarafından bu alanda yapılan çalışmalarını öğrenmeleri hedeflenmiştir.

ÖRNEK SORULAR

1. Akılcı olmayan ilaç kullanımının olumsuz etkileri arasında olmayan hangisidir?
  - A. Hastaların tedaviye uyumunun artması
  - B. İlaçların etkilerinin azalması
  - C. İlaçlara karşı direnç gelişimi
  - D. Hastalıkların tekrarlaması
  - E. Yan etki görülme sıklığında artış
2. Yaşlı hastaların tedavisini zorlaştıran nedenler arasında yer alan hangisidir?
  - A. Birden fazla sağlık problemi olması
  - B. İlaç direncinde artma
  - C. Sağlık merkezine ulaşım problemi
  - D. Huzuevinde kalma
  - E. Maliyet

3. **Akılcı ilaç kullanımının temel ilkeleri arasında yer almayan hangisidir?**

- A. İlaçlar kullanma talimatında belirtilen şekilde saklanmalıdır.
- B. İlaç önerilen süre boyunca kullanılmalıdır.
- C. Muayene esnasında hastanın kullandığı ilaçlardan yalnızca reçeteli olanlar görülmelidir.
- D. İlaç dışı gıda takviyesini bilinçsiz kullanmaktan kaçınılmalıdır.
- E. İlaç; hekimin veya eczacının önerdiği şekilde kullanılmalıdır.

4. **Hangisi hasta tarafından polifarmasiye yol açan durumlar arasında değildir?**

- A. Hastaların fazla ilaç beklentileri
- B. Yaşlılarda semptomatik tedavi amaçlı ilaç kullanılması
- C. Yaşlı hastalarda multiplekomorbidite durumu
- D. Kognitif problemler
- E. Huzurevinde yaşama

5. **DSÖ tarafından oluşturulan temel ilaç listesinin akılcı ilaç kullanımına fayda sağlamasının nedenleri arasında olmayan hangisidir?**

- A. Daha az miktarda para ile daha etkin bir tedavi oluşturulmuş olur.
- B. Sağlık çalışanlarının eğitimi ve genel ilaç bilgisi daha odaklı olur.
- C. Daha az miktarda yazılan ilaçların daha çok tedariki fiyat rekabetini azaltır.
- D. İlaçların tedarik, depolama ve dağıtımı daha kolay yapılır.
- E. Daha iyi bakım kalitesi oluşturulur.

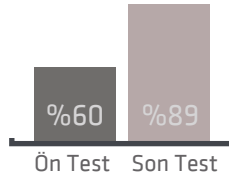

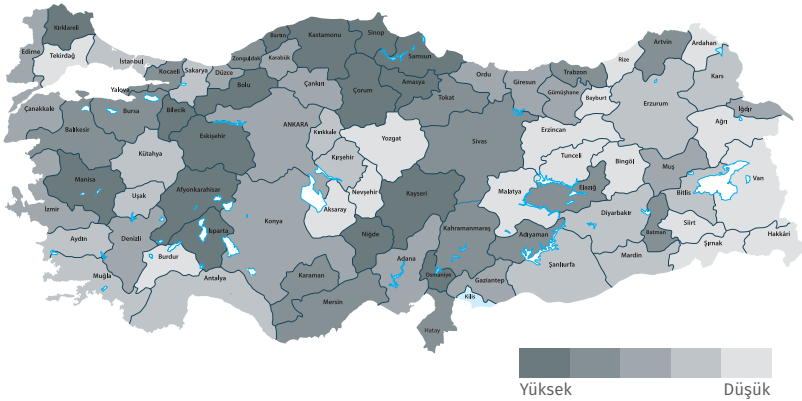
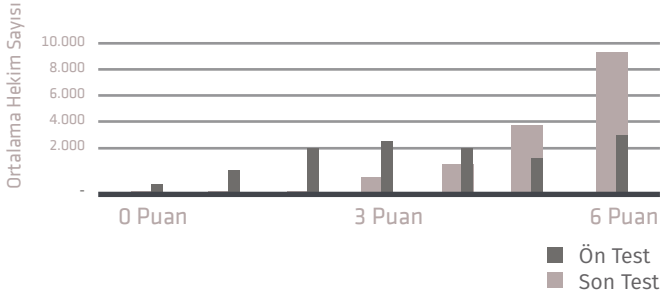
11.1. AKILCI İLAÇ KULLANIMININ GENEL İLKELERİ VE TEMEL İLAÇLAR

Ön Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,995
Son Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,874

Ortalama Başarı

Puana Göre Dağılım

ÖN TEST

1.	Isparta	%70		
2.	Karaman	%70		
3.	Elazığ	%69		
4.	Edirne	%69		
5.	Düzce	%69		
6.	Bayburt	%68	77.	Artvin %48
7.	Adıyaman	%68	78.	Erzincan %48
8.	Osmaniye	%68	79.	Hakkari %47
9.	Niğde	%68	80.	Van %46
10.	Kırklareli	%68	81.	Afyon %42

SON TEST

1.	Afyon	%96		
2.	Eskişehir	%94		
3.	Kastamonu	%93		
4.	Amasya	%93		
5.	Niğde	%93		
6.	Bolu	%93	77.	Tekirdağ %84
7.	Osmaniye	%92	78.	Erzincan %84
8.	Bilecik	%92	79.	Aksaray %84
9.	Sinop	%92	80.	Burdur %84
10.	Isparta	%92	81.	Tunceli %79

DEĞİŞİM

1.	Afyon	%130		
2.	Van	%86		
3.	Artvin	%85		
4.	Hakkari	%79		
5.	Tokat	%78		
6.	Rize	%77	77.	Elazığ %30
7.	Muş	%76	78.	Düzce %30
8.	Erzincan	%76	79.	Edirne %30
9.	Çankırı	%75	80.	Karaman %28
10.	Iğdır	%72	81.	Bayburt %27

MODÜLDEKİ DERSLERİN HEDEFLERİ VE ÖN TEST-SON TEST SORULARI

11.2. Antibiyotikler,
Antihipertansifler, Antidiyabetikler, Koah-Astım İlaçları, Gis İlaçları

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda aile hekimlerinin;

- I. Akılcı ilaç kullanımının genel ilkeleri açısından Antibiyotikler, Antihipertansifler, Antidiyabetikler, KOAH-Astım İlaçları ve GİS İlaçları kullanımında dikkat edilmesi gereken noktaları,
- II. Reçeteleme konusunda önemli noktaları, bilmeleri ve uygulamaları hedeflenmiştir.

ÖRNEK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri uygunsuz antibiyotik kullanımı hakkındaki doğru ifadelerdendir?

- I. Yatan ve ayaktan hastalarda antibiyotiklerin %50'si gereksiz reçete edilmektedir.
- II. Viral üst solunum yolu enfeksiyonlarında antibiyotik kullanımı sık karşılaşılan bir "malpraktis" tir.
- III. Viral üst solunum yolu enfeksiyonları kendiliğinden antibiyotik kullanımı olmadan geçen hastalıklardır.
- IV. Çocuklar yılda 9'a kadar soğuk algınlığı geçirebilir. Soğuk algınlığı ile başvuran çocukların 4/10'u antibiyotik tedavisi almaktadır

- A. I, II
B. I, II, III
C. II, III

- D. I, III, IV
E. I, II, III, IV

2. Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri kardiyovasküler sistem ilaçlarının uygun kullanımı açısından doğrudur?

- I. Kronik konstipasyonu olan hastada başka alternatif tedaviler varken kalsiyum kanal blokerinin kullanımı önerilmez
- II. H2reseptör antagonisti(simetidin hariç; warfarinle etkileşim yüzünden) veya proton pompa inhibitörü (PPI) olmaksızın aspirin

ve warfarinin kombine kullanımı (yüksek gastrointestinal kanama riski) önerilmez

III. Peptik ülser hastalığı öyküsünde H2 reseptör antagonisti veya PPI olmaksızın aspirin(kanama riski) kullanımı önerilmez

- A. I
B. I, II
C. I, II, III
D. III
E. I, III

3. Erişkinlerde ki boğaz ağrısının yüzde kaç vial nedenlidir?

- A. %50
B. %60
C. %70
D. %80
E. %90

4. NICE 2011 hipertansiyon tedavisi kılavuzu önerilerine göre 55 yaş altı hastalarda önerilen ilk antihipertansif tedavi seçeneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Angiotensin dönüştürücü enzim inhibitörleri veya ucuz angiotensin reseptör blokeri
B. Kalsiyum kanal blokeri
C. Beta bloker
D. Alfa bloker
E. Furosemid

5. NICE 2011 hipertansiyon tedavisi kılavuzu önerilerine göre 55 yaş üstü veya siyah ırk hastalarda önerilen ilk antihipertansif tedavi seçeneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Angiotensin dönüştürücü enzim inhibitörleri veya ucuz angiotensin reseptör blokeri
B. Kalsiyum kanal blokeri
C. Beta bloker
D. Alfa bloker
E. Furosemid

MODÜLDEKİ DERSLERİN HEDEFLERİ VE ÖN TEST-SON TEST SORULARI

11.3. Gebe ve Yaşlıda İlaç Kullanımı

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda aile hekimlerinin;

- I. ilaç kullanımının gebe ve yaşlılarda özen gerektirdiğini,
- II. Hayatın daha kritik dönemleri olan gebe ve yaşlı hasta grubunda nele-re dikkat etmesi gerektiğini, öğrenmeleri hedeflenmiştir.

ÖRNEK SORULAR

1. Potansiyel riski karşılayacak terapötik yarar öngörüldüğü durumlarda kullanılabilecek ilaçlar hangi kategoride yer almaktadır?
  - A. A
  - B. B
  - C. C
  - D. D
  - E. X
2. Mutlaka doz ayarlanması yapılması gereken durum hangisidir?
  - A. Kreatinlirensinin 90 ml/dk altına inmesi
  - B. Kreatinlirensinin 60 ml/dk altına inmesi
  - C. Kreatinlirensinin 30 ml/dk altına inmesi
  - D. Böbrek fonksiyonlarında %50'den fazla azalma
  - E. Böbrek fonksiyonlarında % 60'dan fazla azalma

3. Yaşlılıkta meydana gelen fizyolojik değişikliklerden olmayan hangisidir?

- A. Periferikvasküler rezistans artar, kan basıncı yükselir
- B. Kalp hızı düşer
- C. Akciğerde rezidüelvolüm azalır.
- D. Böbrek kan akımı azalır
- E. Tükürük ve sindirim enzimlerinin salınımı azalır

4. Yaşlıda ilaç reçete ederken yer almayan hangisidir?

- A. Mümkün olduğunca reçete edilen ilaç sayısı düşük tutulmalıdır.
- B. Hastada çoklu ilaç kullanımı varsa ilaçların dozaj şemaları benzer olacak şekilde ayarlanmalıdır
- C. Yaşlıda önce farmakolojik tedavi yaklaşımı tercih edilmelidir
- D. Tedaviye düşük dozla başlanmalıdır
- E. Saptanan bir advers ilaç reaksiyonu başka bir ilaçla tedavi edilmemelidir

5. Ototoxik etkisi olan ilaç hangisidir?

- A. Linkozamidler
- B. Aminoglikozidler
- C. Amfenikoller
- D. Sulfonamidler
- E. Tetrasiklinler

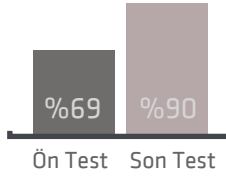

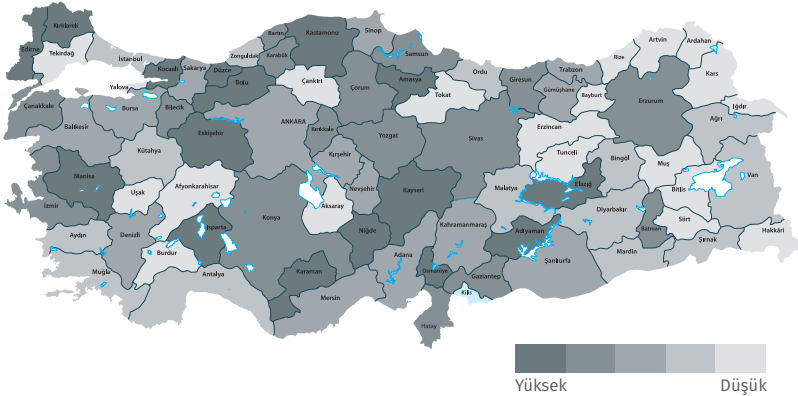
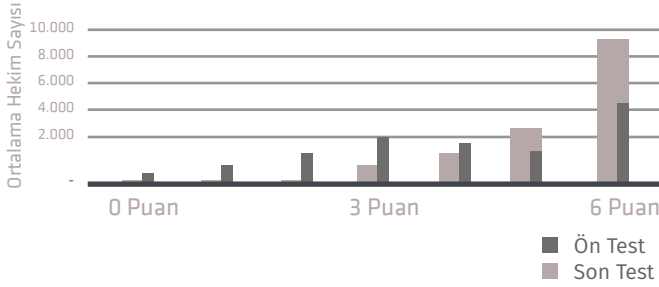
11.3. GEBE VE YAŞLIDA İLAÇ KULLANIMI

Ön Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,840
Son Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,730

Ortalama Başarı

Puana Göre Dağılım

ÖN TEST

1.	Edirne	%81			
2.	Düzce	%80			
3.	Isparta	%76			
4.	Elazığ	%76			
5.	Osmaniye	%75			
6.	Bolu	%75	77.	Rize	%58
7.	Eskişehir	%75	78.	Hakkari	%56
8.	Bayburt	%75	79.	Muş	%55
9.	Sinop	%75	80.	Van	%55
10.	Karaman	%74	81.	Erzincan	%53

SON TEST

1.	Isparta	%96			
2.	Niğde	%95			
3.	Eskişehir	%94			
4.	Osmaniye	%94			
5.	Edirne	%94			
6.	Karaman	%94	77.	Rize	%87
7.	Kastamonu	%94	78.	Burdur	%86
8.	Kayseri	%93	79.	Erzincan	%83
9.	Bolu	%93	80.	Tunceli	%81
10.	Kocaeli	%93	81.	Afyon	%79

DEĞİŞİM

1.	Van	%61			
2.	Hakkari	%57			
3.	Muş	%57			
4.	Erzincan	%56			
5.	Yozgat	%51			
6.	Şırnak	%50	77.	Sinop	%20
7.	Rize	%49	78.	Afyon	%19
8.	Bartın	%46	79.	Bayburt	%18
9.	Artvin	%45	80.	Düzce	%17
10.	Iğdır	%45	81.	Edirne	%16

MODÜLDEKİ DERSLERİN HEDEFLERİ VE ÖN TEST-SON TEST SORULARI

11.4. Çocuk ve İlaç Kullanımı ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda aile hekimlerinin;

- I. Çocuklarda ilaç uygulamalarının önemi,
- II. İlaçların uygulama yolları (IM, IV, SC, Oral, Nazal, Supozituar, inhaler),
- III. Çocuklarda ilaçların emilim, dağılım ve atılımındaki farklılıklar,
- IV. İlaç hesabı yapabilme (metrekare, yüzey alanı hesaplayabilmesi) konularında bilgi sahibi olmalarını hedeflenmiştir.

ÖRNEK SORULAR

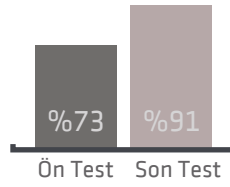
1. Hangisi sıvı formda ilaç şeklidir?
  - A. Tablet
  - B. Kaşe
  - C. Kapsül
  - D. Süspansiyon
  - E. Draje
2. Oral ilaç verirken bebeğe aşağıdakilerden hangisi uygun değildir?
  - A. Kadehten yavaşça ağzına damlatarak
  - B. Kaşıkla vermek
  - C. Mamasına katmak
  - D. Damlalıklarla vermek
  - E. Enjektöre çekerek ağzına damlatmak
3. IM enjeksiyon kaç derecelik açı ile girilmelidir?
  - A. 45
  - B. 35
  - C. 90
  - D. 15
  - E. 120
4. Hangi ilaç subkutan veriliyor?
  - A. Teofilin
  - B. Demir
  - C. Aspirin
  - D. Kortizon
  - E. Heparin
5. SC enjeksiyonda aç ne kadar derece olmalıdır?
  - A. 30
  - B. 120
  - C. 45
  - D. 90
  - E. 15

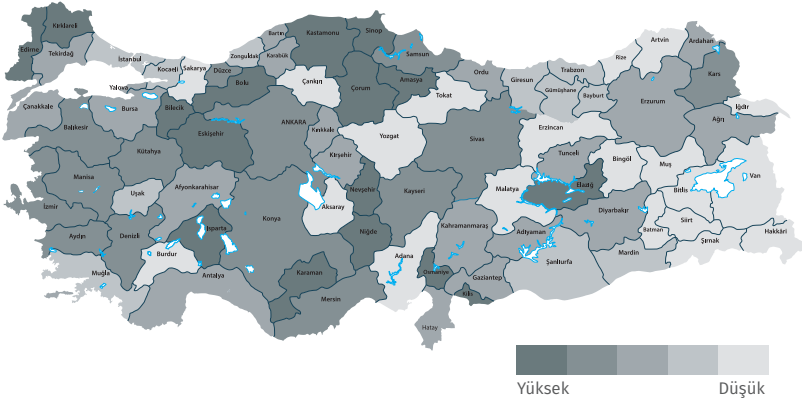
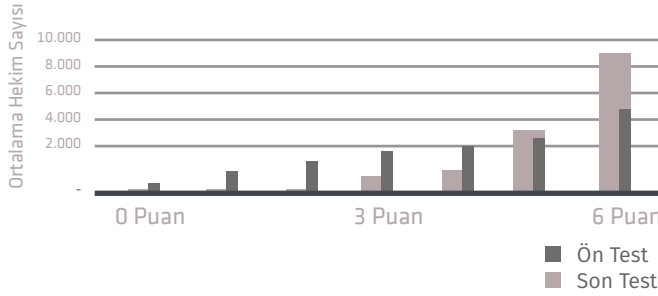
11.4. ÇOCUK VE İLAÇ KULLANIMI

Ön Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,786
Son Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,693

Ortalama Başarı

Puana Göre Dağılım

ÖN TEST

1.	Edirne	%83			
2.	Düzce	%82			
3.	Elazığ	%82			
4.	Bayburt	%82			
5.	Osmaniye	%80			
6.	Isparta	%79	77.	Erzincan	%65
7.	Niğde	%79	78.	Van	%60
8.	Eskişehir	%78	79.	Muş	%59
9.	Nevşehir	%78	80.	Ardahan	%59
10.	Manisa	%77	81.	Hakkari	%57

SON TEST

1.	Bolu	%95			
2.	Isparta	%94			
3.	Çorum	%94			
4.	Bilecik	%94			
5.	Osmaniye	%94			
6.	Kilis	%94	77.	Siirt	%86
7.	Eskişehir	%94	78.	Şırnak	%85
8.	Kırklareli	%94	79.	Bingöl	%85
9.	Karaman	%94	80.	Erzincan	%84
10.	Elazığ	%94	81.	Muş	%82

DEĞİŞİM

1.	Hakkari	%55			
2.	Ardahan	%54			
3.	Van	%47			
4.	Tunceli	%39			
5.	Muş	%39			
6.	Afyon	%38	77.	Bingöl	%15
7.	Kars	%37	78.	Elazığ	%14
8.	Iğdır	%34	79.	Düzce	%13
9.	Yalova	%33	80.	Edirne	%13
10.	Kastamonu	%32	81.	Bayburt	%10

MODÜLDEKİ DERSLERİN HEDEFLERİ VE ÖN TEST-SON TEST SORULARI

11.5. Farmakovijilans

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda aile hekimlerinin;

- ilaçlarla ilgili bilinmeyen güvenlik problemlerinin erken tespiti ve önlemler alınması amacıyla, hastaların tedavileri sırasında görülen ilaç yan etki bildirimlerinin önemi ve nasıl yapılacağını bilmeleri ve uygulamaları hedeflenmiştir.

ÖRNEK SORULAR

- Ülkemizde advers etkilerin toplanması, incelenmesi ve değerlendirilmesi çalışmaları aşağıdaki hangi birim tarafından yürütülmektedir?
  - Türkiye Farmakovijilans Merkezi -TÜFAM
  - Türkiye Halk Sağlığı Kurumu-THSK
  - Temel Sağlık Hizmetleri-TSH
  - Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu-TKHK
  - Kamu Hastaneleri Birliği-KHB
- Bir tıbbi ürünün advers etki/advers ilaç reaksiyonundan bahsedebilmek için aşağıdaki etkilerden hangisi yanlıştır?
  - Hastalıktan korunma, tanı veya tedavi için kabul edilen ilaç olmasıdır.
  - Normal dozlarda kullanımında ortaya çıkmalıdır.
  - Beklenen bir etkidir.
  - Zararlı bir etkidir.
  - Amaçlanmamış bir etkidir.

3. **Aşağıdaki hangi durumda ciddi advers etkiden söz edilemez?**

- A. Ölüm ve hayati tehlikeye neden olan advers etkilerdir.
- B. Kısa ürün bilgileri (KÜB) ile niteliği, şiddeti veya sonlanımı açısından uyumlu olan advers etkidir.
- C. Hastaneye yatmaya veya hastanede kalma süresinin uzamasına neden olan advers etkilerdir.
- D. Kalıcı veya belirgin sakatlığa veya iş göremezliğe neden olan advers etkilerdir.
- E. Konjenital anomaliye veya doğumsal bir kusura neden olan advers etkilerdir.

4. **Hangi advers etkiler raporlanmalıdır?**

- A. Advers etkinin ilaçla ilişkili olabileceğinden şüphelenmiş olmanız yeterlidir.
- B. Bir ilacın ne kadar süredir piyasada olduğuna bakılmaksızın ilaçla ilgili olabileceğini düşündüğünüz tüm ciddi advers etkiler raporlanmalıdır.
- C. Piyasaya yeni çıkan ilaçlarla görülen tüm şüpheli advers etkiler (ciddi/ciddi olmayan) raporlanmalıdır.
- D. Çocuklarda meydana gelen tüm advers etkiler ilacın yeni ya da uzun süredir kullanımda olup olmadığına bakılmaksızın raporlanmalıdır.
- E. Hepsi

5. **Aşağıdaki etkilerden hangisi raporlanmalıdır?**

- A. Sıklığında artış meydana gelen advers etkiler
- B. İlaç-ilaç, ilaç-gıda veya ilaç-gıda katkı maddeleri ile olan etkileşimler sonucu meydana gelen advers etkiler
- C. Gebelik sırasında ilaç kullanımına bağlı sorunlar
- D. Emzirme sırasında ilaç kullanımına bağlı sorunlar
- E. Hepsi

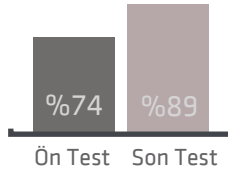

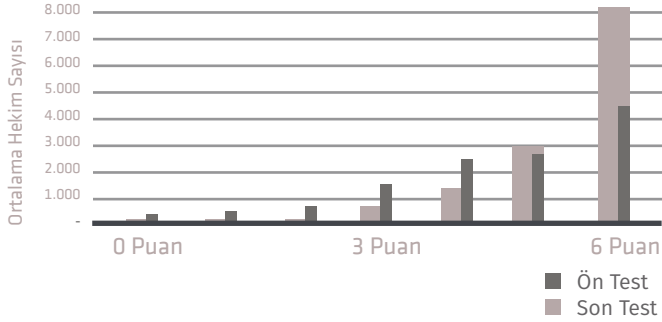
11.5. FARMAKOVİJİLANS

Ön Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,764
Son Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 13,640

Ortalama Başarı

Puana Göre Dağılım

ÖN TEST

1.	Bayburt	%85			
2.	Isparta	%83			
3.	Elazığ	%81			
4.	Eskişehir	%80			
5.	Kırklareli	%80			
6.	Osmaniye	%80	77.	Iğdır	%62
7.	Düzce	%80	78.	Artvin	%61
8.	Sinop	%79	79.	Van	%58
9.	Kayseri	%78	80.	Muş	%58
10.	Niğde	%78	81.	Hakkari	%56

SON TEST

1.	Kastamonu	%94			
2.	Isparta	%94			
3.	Kırklareli	%93			
4.	Çankırı	%93			
5.	Eskişehir	%93			
6.	Kütahya	%92	77.	Erzincan	%84
7.	Çorum	%92	78.	Rize	%84
8.	Bartın	%92	79.	Iğdır	%83
9.	Adıyaman	%92	80.	Siirt	%81
10.	Bolu	%92	81.	Afyon	%79

DEĞİŞİM

1.	Hakkari	%57			
2.	Muş	%56			
3.	Van	%50			
4.	Artvin	%39			
5.	Iğdır	%35			
6.	Bitlis	%35	77.	Aksaray	%14
7.	Tunceli	%33	78.	Elazığ	%13
8.	Kırıkkale	%33	79.	Siirt	%13
9.	Kars	%32	80.	Isparta	%13
10.	Batman	%32	81.	Bayburt	%0

MODÜLDEKİ DERSLERİN HEDEFLERİ VE ÖN TEST-SON TEST SORULARI

11.6. Tamamlayıcı Ve Alternatif Tıp

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda aile hekimlerinin;

- I. Tanımını yapabilmeleri,
- II. Neleri kapsadığını açıklayabilmeleri,
- III. Geçmişte ve günümüzde kullanım yaygınlığını belirtebilmeleri,
- IV. Klinik uygulamalardaki kullanım yerini tartışabilmeleri,
- V. Temel yöntemlerini açıklayabilmeleri hedeflenmiştir.

ÖRNEK SORULAR

1. Aşağıdaki tedavi yöntemlerinden hangisi manüplasyon tedavilerdendir?
  - I. Masaj
  - II. Karyopraktis
  - III. Osteopati
  - IV. Qi gong
  - A. I, III
  - B. II, IV
  - C. I, II ve III
  - D. Sadece IV
  - E. I, II, III ve IV
2. Akupunktur prensiplerine göre insan vücut organları ile ilişkili kaç tane meridyen vardır?
  - A. 8
  - B. 10
  - C. 12
  - D. 14
  - E. 16

3. Aşağıdakilerden hangisi akupunkturun klinik etkilerinden değildir?
- A. Analjezik etki
  - B. Sedasyon etkisi
  - C. İmmün sistem stimülasyon etkisi
  - D. Psikolojik etki
  - E. Aritmik etki
4. Geleneksel Çin Tıbbına göre tabiatta ve yaşayan canlılarda hangi enerji dengesi vardır?
- A. “yin” ve “yang”
  - B. “qi” ve “gong”
  - C. “chi” ve “ark”
  - D. “rei” ve “ki”
  - E. “sıcak” ve “soğuk”
5. Aşağıdakilerden hangileri “bitkisel drog” olarak kabul edilir?
- I. Bitkilerin çiçekleri
  - II. Bitkilerin tohumları
  - III. Bitkilerin kabukları
  - IV. Bitkilerin suyu
- E. I, III
  - F. II, IV
  - G. I, II ve III
  - H. Sadece IV
  - I. I, II, III ve IV

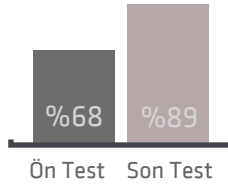

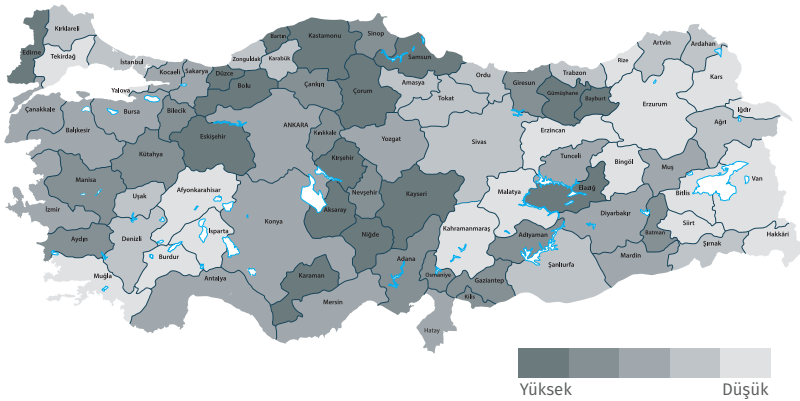
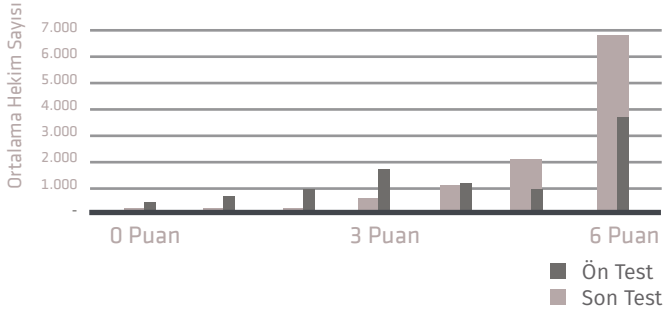
11.6. TAMAMLAYICI ve ALTERNATİF TIP

Ön Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 11,039
Son Teste Katılan Aile Hekimi Sayısı : 10,658

Ortalama Başarı

Puana Göre Dağılım

ÖN TEST

1.	Tunceli	%88			
2.	Edirne	%82			
3.	Niğde	%77			
4.	Elazığ	%76			
5.	Aksaray	%76			
6.	Kırşehir	%75	77.	Van	%56
7.	Osmaniye	%75	78.	Ağrı	%54
8.	Karaman	%75	79.	Muş	%51
9.	Kayseri	%74	80.	Bayburt	%50
10.	Bolu	%74	81.	Afyon	%33

SON TEST

1.	Niğde	%94			
2.	Kırşehir	%94			
3.	Düzce	%94			
4.	Kastamonu	%94			
5.	Kayseri	%93			
6.	Gümüşhane	%93	77.	Van	%84
7.	Karaman	%93	78.	Rize	%84
8.	Elazığ	%93	79.	Afyon	%83
9.	Çorum	%93	80.	Bingöl	%82
10.	Bartın	%93	81.	İğdır	%82

DEĞİŞİM

1.	Afyon	%150			
2.	Bayburt	%83			
3.	Muş	%76			
4.	Ağrı	%63			
5.	Gümüşhane	%58			
6.	Giresun	%56	77.	Aksaray	%21
7.	Mardin	%53	78.	Osmaniye	%21
8.	Şırnak	%52	79.	Bingöl	%17
9.	Van	%49	80.	Edirne	%12
10.	Hakkari	%48	81.	Tunceli	%2